

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T. R.**, bývajúceho vo V., zastúpeného JUDr. E. S., advokátkou so sídlom v D., proti žalovanej **E. E.**, bývajúcej vo V., zastúpenej JUDr. H. B., advokátkou, so sídlom v D., **o zaplataenie 2 330,74 €**, vedenej na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp.zn. 9 C 59/2003, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 28. apríla 2009 sp.zn. 10 Co 371/2008 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Dunajská Streda rozsudkom zo 16. októbra 2008 č.k. 9 C 59/2003-367 zaviazal účastníkov konania spoločne a nerozdielne zaplatiť súdny poplatok vo výške 7 528,-- Sk za podaný návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ďalej účastníkov konania zaviazal zaplatiť na účet Okresného súdu Dunajská Streda doplatok na znaleckej odmene, žalobcu v sume 12 116,50 Sk a žalovanú v sume 15 116,50 Sk do troch dní od právoplatnosti rozsudku. O trovách konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov rozhodol tak, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V ďalšej časti žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 70 216,-- Sk z titulu vložených investícií na rekonštrukciu bytu č. X. v obytnom dome vo V. na K. ulici č. X., ktorá patrí do výlučného vlastníctva žalovanej do 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanú zaviazal zaplatiť žalobcovi 4 212,-- Sk z titulu zaplataeného súdneho poplatku za podaný návrh na zaplataenie investícií a trovy právneho zastúpenia v sume 73 359,50 Sk pre JUDr. S. do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanú ďalej zaviazal zaplatiť na účet Okresného súdu Dunajská Streda sumu 8 840,-- Sk z titulu priznanej znaleckej odmeny znalca

Ing. J. B.. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že uznal investície vložené do rekonštrukcie bytu žalovanej podľa znaleckého posudku Ing. B.. V ďalšej časti zdôvodnil svoje rozhodnutie o náhrade trov konania a trov konania štátu.

Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Trnave rozsudkom z 28. apríla 2009 sp.zn. 10 Co 371/2008 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa veci samej ako vecne správny potvrdil a v časti náhrady trov konania rozsudok zmenil. Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil so zisteným skutkovým stavom prvého stupňa a jeho právnym posúdením, preto rozsudok vo veci samej podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. v podrobnostiach odkázal na rozhodnutie prvostupňového súdu. Zmenil rozsudok v časti náhrady trov konania a žalobcovi priznal náhradu trov konania v sume 2 095,37 € (63 125,-- Sk). Zmenil rozhodnutie aj v časti náhrady trov konania štátu a žalovanú zaviazal zaplatiť na účet súdu 193,85 € (5 840,-- Sk), ktoré boli vyplatené ako odmena znalcovi z rozpočtových prostriedkov súdu.

Proti rozsudku odvolacieho a prvostupňového súdu podala dovolanie žalovaná. Žiadala rozsudok okresného a krajského súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnila ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. vadou konania spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom. Za túto vadu považovala postup oboch súdov, pretože napriek predloženým lekárskeym potvrdeniam o jej závažných operáciách a sústavnom nemocničnom ošetrovaní sa nemohla k tvrdeniam žalobcu vyjadrovať a brániť.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že dovolanie vo veci samej proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu je neprípustné. K namietanej vade konania podľa § 237 písm.f/ O.s.p. uviedol, že žalovaná ani nešpecifikovala, akým konkrétnym procesným postupom súdov jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Uviedol, že žalobu podal 5. mája 2003 a v priebehu dlhotrvajúceho sporu mala žalovaná možnosť sa vyjadrovať ku všetkým jeho tvrdeniam, predkladať návrhy čo aj uplatňovala. Z uvedených dôvodov žiadal dovolanie zamietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania za dva úkony právnej pomoci a režijný paušál spolu 216,40 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl.

O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci vo veci samej súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa avšak len vtedy, ak dovolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu vo veci samej nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že dovolací súd vo veci doposiaľ nerozhodol.

V ďalšej časti odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania účastníkov konania a náhrady trov konania štátu. Aj keď táto časť rozhodnutia bola pojatá do rozhodnutia označeného ako rozsudok, nestráca svoju povahu uznesenia. Prípustnosť dovolania žalovanej bolo preto treba v tejto časti posudzovať podľa ustanovení O.s.p., ktoré upravujú prípustnosť dovolania smerujúceho proti uzneseniu odvolacieho súdu v § 239 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm.c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm.c/.

Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia, ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a trovách konania, ako aj o tých uzneseniach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Dovolanie žalovanej smeruje proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania (účastníkov konania trov štátu). Dovolanie proti výroku o náhrade trov konania je výslovne vylúčené v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p., preto dovolanie ani v tejto časti nie je procesne prípustné.

Dovolanie žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu by bolo procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich vyplýva pre odvolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p. (vo veci samej) a § 239 O.s.p. (o trovách konania), ale sa (aj so zreteľom na obsah dovolania) zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (rozsudku alebo uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka o tom, že v konaní došlo k jednej z týchto väd ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd. Žalovaná existenciu procesných väd konania v zmysle § 237 okrem písm.f/ O.s.p. netvrdila a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva. Dovolací súd sa preto zameril na dovolateľkou vytýkanú vadu konania odňatia možnosti konať pred súdom.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým účastníkovi odňal možnosť realizovať procesné práva, ktoré mu dáva Občiansky súdny poriadok. V zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti uplatnenia ich práv [napr. vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), právo byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým dôkazom, ktoré sa vykonali (§ 123 O.s.p.), na to, aby im bol doručený rozsudok do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)]. Z obsahu spisu nevyplýva, že by oba nižšie súdy v prejedávanej veci v prípade žalovanej nerešpektovali niektoré z týchto práv. Dovolateľka v dovolaní namietala postup oboch súdov (ktorý v dovolaní vôbec nešpecifikovala), že napriek predloženým lekárskeým potvrdeniam, o tom, že sa podrobila závažným operáciám a je v sústavnom nemocničnom ošetrovaní, sa nemohla vyjadriť k tvrdeniam žalobcu a brániť sa.

Táto námietka žalovanej je nedôvodná a nepravdivá.

Žaloba bola podaná na súde 5. mája 2003. Žalovaná sa prostredníctvom právnej zástupkyne, ktorú si zvolila pre konanie vyjadřila k žalobe (č.l. 19), všetkých pojednávaní pred súdom prvého stupňa sa zúčastnila, mala sa možnosť vyjadriť, podala písomné vyjadrenie k znaleckému posudku, podala odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa

(č.l. 298). Súhlasila s tým, aby odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania (č.l. 318). Na odvolacie pojednávanie 18. marca 2008 (č.l. 335) sa bez ospravedlnenia nedostavila, bola prítomná jej zástupkyňa. Pojednávanie bolo odročené na deň 15. apríla 2008, kde žalovaná bola vypočutá a odvolací súd vo veci rozhodol. Po zrušení rozsudku v časti zaplattenia investícií žalovaná sa bez ospravedlnenia nedostavila na pojednávanie pred okresným súdom 25. septembra 2008, bola prítomná jej zástupkyňa. Zástupkyňa žalovanej oznámila, že žalovaná je po operácii nohy a predloží doklad o jej práceneschopnosti. Súd odročil pojednávanie na deň 16. októbra 2008. Právna zástupkyňa oznámila súdu, že žalovaná je po operácii nohy, preto sa nemôže zúčastniť pojednávania (č.l. 358) a ona následne požiadala o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávanií (č.l. 359). Právna zástupkyňa žalovanej nepredložila doklad preukazujúci jej tvrdenie o kolízii pojednávania a pre práceneschopnosť žalovanej nežiadala odročiť pojednávanie. Na č.l. 361 spisu sa nachádza úradný záznam o tom, že žalovaná dňa 15. októbra 2008 od 14.15 hod. do 14.30 hod. študovala spis. Zo zápisnice o pojednávanií zo 16. októbra 2008 vyplýva, že žalovaná a jej právna zástupkyňa sa nedostavili na pojednávanie a súd po oboznámení písomností na č.l. 358, 359 a 361 vec prejednal v ich neprítomnosti a vo veci meritórne rozhodol. Na č.l. 368 je ďalší úradný záznam o tom, že žalovanej bol predložený spis 12. novembra 2008 od 13.45 hod. do 14.00 hod. Žalovaná podala proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie (č.l. 371). Odvolací súd vytýčil prvé pojednávanie na deň 7. apríla 2009. Na č.l. 384 sa nachádza úradný záznam o telefonickom ospravedlnení žalovanej z neúčasti na pojednávanií zo zdravotných dôvodov a neúčasti právnej zástupkyne z dôvodu kolízie pojednávanií. Žiadala pojednávanie odročiť. Písomné ospravedlnenie žalovanej bolo doručené súdu 9. apríla 2009 a právnej zástupkyne toho istého dňa. Odvolací súd odročil pojednávanie na neurčito a následne bez nariadenia pojednávania vyhlásil rozsudok, ktorý žalovaná napadla dovolaním.

Odvolací súd vo veci rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., s čím sa vysporiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia. Odvolanie bolo podané žalovanou 14. novembra 2008, teda za účinnosti novely Občianskeho súdneho poriadku platnej od 15. októbra 2008, ktorá umožňuje odvolaciemu súdu rozhodnúť bez nariadenia odvolacieho pojednávania.

Právna zástupkyňa žalovanej prvýkrát oznámila súdu, že žalovaná je práceneschopná dňa 25. septembra 2008. Žalovaná túto skutočnosť oznámila podaním z 9. októbra 2008 a jej

právna zástupkyňa prvýkrát doručila doklad o práceneschopnosti žalovanej 14. októbra 2008. Prvostupňový súd napriek tomu vec prejednal na pojednávaní 16. októbra 2008 postupom podľa § 101 ods. 2 O.s.p., s čím sa vyporiadal v zápisnici o pojednávaní. Dôvody žiadosti o odročenie pojednávania nemal za preukázané, keď právna zástupkyňa žalovanej nepreukázala kolíziu s iným pojednávaním a tvrdenie, že žalovaná je hospitalizovaná v nemocnici vyvrátila samotná žalovaná, ktorá deň pred pojednávaním bola v budove súdu študovať spis. Z uvedeného vyplýva, že prvostupňový súd a odvolací súd v konaní postupovali v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a žalovanej neodňali možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie nie je prípustné podľa § 238, § 239 ods. 3 O.s.p. a neboli zistené vady konania podľa § 237 O.s.p. a ani iné vady konania (neboli ani namietané), ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie, Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolanie žalovanej nie je prípustné, preto ho odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s ustanovením § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p.).

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm.c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie odseku 2 tohto ustanovenia, pretože náklady žalobcu spojené s odmenou jeho zástupkyne za vyjadrenie k dovolaniu, nepovažoval vzhľadom na jeho neprípustnosť, za potrebné na účelné bránenie práva.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. februára 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová